

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319205713
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2319205713.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobcov: 1. A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. E. XXX, 2. F. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. D. E. XXX, 3. G. H., nar. XX.X.XXXX, trvalo bytom C. D. E. XXX, 4. I. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. E. XXX, všetci zastúpení advokátom: JUD. Andrej Gara, so sídlom Štefánikova 14, Bratislava, IČO: 30 850 436, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpeného spoločnosťou: AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., so sídlom P. O. Hviezdoslava 10625/23B, Martin, IČO: 36 865 036, o určenie neexistencie záložného práva, o odvolaní žalobcov 1. až 4. proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 18Csp/259/2019-765 zo dňa 19. septembra 2022, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému **n e p r i z n á v a** voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom žalobu zamietol, II. výrokom priznal žalovanému voči žalobcom 1. až 4. nárok na náhradu trov konania v plnom.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 100 ods. 1 a 2, § 101, § 103, § 112, § 151a, § 151b ods. 2, § 151j ods. 1 a 2, § 151l ods. 1 a 4, § 853 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“), § 12 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“), § 6, § 7, § 10 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s poukazom na procesné ustanovenia § 137, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“).

3. Vecne dôvodil, že žalobcovia sa žalobou doručanou súdu prvej inštancie dňa 21.10.2020 v znení jej upresnenia zo dňa 17.12.2021 domáhali určenia, že záložné právo zriadené na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0203135036 zo dňa 22.10.2009 uzavretej medzi žalobcami 1., 2. a žalovaným na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti a mandátnej zmluvy uzavretej dňa 22.10.2009, zapísané v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom Šaľa, katastrálny odbor pre k. ú. C. D. E. dňa 19.11.2009 na základe rozhodnutia č. V-1562/09, predmetom ktorého je nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom Šaľa, katastrálny odbor pre k. ú. C. D. E. ako: byt č. X nachádzajúceho sa na prízemí rodinného domu bytového domu so súp. č. XXX vo vchode č. 1 v C. D. E., pričom bytový dom so súp.

č. XXX je postavený na pozemku parcela reg. „C“ s parc. č. 407/28 spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach, spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve vo veľkosti 8330/21011 prislúchajúci k bytu; byt č. X nachádzajúceho sa na 1. poschodí rodinného domu bytového domu so súp. č. XXX vo vchode č. 2 v C. D. E., pričom bytový dom so súp. č. XXX je postavený na pozemku parcela reg. „C“ parc. č. 407/28 spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach, spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve vo veľkosti 12681/21011 prislúchajúci k bytu č. 2 a na liste vlastníctva č. XXX vedenom Okresným úradom Šaľa, katastrálny odbor pre k. ú. C. D. E. dňa 19.11.2009 na základe rozhodnutia č. V-1562/09, predmetom ktorého je nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. XXX vedenom Okresným úradom Šaľa, katastrálny odbor pre k. ú. C. D. E. ako: pozemok parcela registra „C“ parc. č. 407/4 o výmere 218 m², druh pozemku záhrada a pozemku parcela registra „C“ parc. č. 407/28 o výmere 652 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorcia, nie je - neexistuje.

4. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie vyvodil právny záver, že žalobe nie je možné vyhovieť. Súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal otázkou, či na požadovanom určení (určenie neexistencie záložného práva) má žalobca naliehavý právny záujem. Okresný súd konštatoval, že záložné právo je právo, ktoré podlieha premlčaniu. Premlčanie práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu (ďalej aj len premlčanie záložného práva) je upravené v ust. § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka a premlčacia doba je upravená v ust. § 101 Občianskeho zákonníka. Záložné právo sa premlčuje v trojročnej premlčacej dobe a premlčacia doba začína plynúť keď vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu. Mal za to, že v prípade, ak si záložný veriteľ neuplatnil v premlčacej dobe právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky, t.j. nezačal s výkonom záložného práva a zároveň záložca vzniesol námietku premlčania, záložný veriteľ po vznesení námietky premlčania už nemôže záložné právo vykonať, nemôže sa domôcť úspešne speňazenia zálohu a dobrovoľné splnenie nároku záložného veriteľa už nie je pojmovo možné. Napriek tomu, že platí, že po vznesení námietky premlčania právo pretrváva vo forme tzv. naturálnej obligácie, táto nie je vynúiteľná a zároveň z povahy veci, na rozdiel od záväzkovo-právnych vzťahov platí, že k prijatiu premlčaného dlhu v tomto prípade nie je možné dôjsť, keďže dobrovoľné splnenie nároku na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňazenia zálohu záložcom nie je pojmovo možné. Vzhľadom k uvedenému mal prvoinštančný súd za to, že podanie žaloby o určenie, že záložné právo neexistuje, resp. nie je, je možné aj z dôvodu premlčania záložného práva (poukaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo 2185/2009, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/4/2019). Okresný súd nesúhlasil s námietkou žalovaného, že námietka premlčania môže byť vznesená iba ako obrana žalovaného v spore s veriteľom, keď z § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka nevyplýva, že dlžník musí byť iba v postavení žalovaného a veriteľ v postavení žalobcu. V danom prípade považoval prvoinštančný súd za nesporné, že žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 4.10.2016, pričom žalobcovia tvrdili, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo z dôvodu nesplnenia povinnosti splácať splátky úveru včas, a to konkrétne splátky splatnej dňa 11.10.2015. Podľa žalobcov tak premlčacia doba uplynula dňa 12.10.2018 a ak by premlčacia doba začala plynúť odo dňa zosplatenia úveru, tak by uplynula najneskôr dňa 5.10.2019. Vzhľadom k tomu, že žalovaný vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa 4.10.2016 až týmto dňom vzniklo právo na uspokojenie zaistenej pohľadávky zo zálohu a začala plynúť premlčacia doba záložného práva. Premlčacia doba by tak uplynula dňa 4.10.2019, a keďže žalobcovia uviedli, že listom zo 7.2.2017 im žalovaný oznámil začatie výkonu záložného práva, pričom dražobník žalobcom zaslal výzvu na umožnenie ohodnotenia nehnuteľností, aby došlo k jej sprístupneniu, listom zo dňa 31.3.2017 s termínom plánovanej znaleckej obhliadky na deň 25.4.2017, nemohlo dôjsť k premlčaniu záložného práva, keďže žalovaný preukázateľne začal s výkonom záložného práva už v roku 2017, a to oznámením o začatí výkonu záložného práva. Súd prvej inštancie nesúhlasil s argumentáciou žalobcov, že oznámením o začatí výkonu záložného práva nemôže dôjsť k prerušeniu premlčacej doby, pretože veriteľ by mohol dať návrh na dražbu aj po viacerých rokoch, čím by sa neprípustne predlžovalo trvanie záložného práva. A zároveň z podstaty veci nie je v záujme žiadneho veriteľa nezrealizovať výkon záložného práva na vymoženie svojej založenej pohľadávky a zároveň prerušenie premlčacej doby je podmienené riadnym pokračovaním v konaní s výkonom záložného práva. K premlčaniu nemohlo dôjsť ani vtedy, ak by premlčacia doba začala plynúť dňa 11.10.2015, tak ako to tvrdia žalobcovia, keďže žalovaný začal s výkonom záložného práva preukázateľne v roku 2017. Zároveň podľa zákona sa záložné právo nepremľčuje skôr, než zabezpečená pohľadávka, čiže ak podľa žalobcov začala plynúť premlčacia doba aj pre zabezpečenú pohľadávku dňa 11.10.2015, žalovaný začal s výkonom záložného práva už pred uplynutím premlčacej doby pre zabezpečenú pohľadávku. V prípade ak si veriteľ zvolí ako spôsob realizácie výkonu záložného práva predaj zálohu v rámci dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z. z. tak je jasné, že v tomto prípade si tento výkon záložného práva veriteľ neuplatňuje na

súde, či inom príslušnom orgáne, a následne nepokračuje v takto začatom konaní u tohto orgánu, aby si tak zabezpečil neplynutie premlčacej lehoty. Súd prvej inštancie mal však za to, že to neznamena, že by pozastavenie plynutia premlčacej lehoty na výkon tohto záložného práva, nebolo možné dosiahnuť. V takomto prípade, je podľa názoru prvoinštančného súdu potrebné ust. § 112 Občianskeho zákonníka vykladať cez analogiu legis vyplývajúcu z § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že veriteľ dosiahne prerušenie plynutia tejto premlčacej lehoty, pokiaľ v tejto lehote uplatní zákonný postup na predaj zálohu v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 527/2002 Z.z., teda začne dobrovoľnú dražbu na predaj zálohu a v tejto aj riadne pokračuje. Okresný súd mal za to, že pokiaľ zákon v § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka dáva možnosť záložnému veriteľovi domáhať sa výkonu záložného práva i inak, ako podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Exekučného poriadku, tak i takéto uplatnenie záložného práva musí mať za dôsledok prerušenie, resp. spočívanie premlčacej lehoty. Tým, že došlo k uplatneniu práva na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky realizáciou záložného práva zo strany žalovaného ako záložného veriteľa a to s poukazom na oznámenie o začatí výkonu záložného práva zo dňa 7.2.2017 došlo podľa okresného súdu k prerušeniu, spočívaniu plynutia premlčacej doby k záložnému právu s poukazom na § 112 Občianskeho zákonníka. Okresný súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/220/2018, podľa ktorého „pokiaľ žalobcovia tvrdia, že uplatnenie si práva u dražobníka nespôsobuje spočívanie premlčacej doby, spochybňuje to celý mechanizmus výkonu záložného práva prostredníctvom platného a účinného zákona o dobrovoľných dražbách. Ak by, ako to tvrdia dovolatelia, bolo nevyhnutné z opatrnosti podávať riadnu žalobu na plnenie, stal by sa celý inštitút zbytočným.“ Zároveň mal okresný súd preukázané, že žalovaný riadne vo výkone záložného práva pokračoval s poukazom na vyjadrenie spoločnosti U9, a.s., ktorá je dražobníkom. Vo vyjadrení dražobná spoločnosť vykonávajúca dražbu na základe zmluvy so žalovaným podrobne rozpisala aké všetky úkony uskutočnila od marca 2017 až do súčasnosti, pričom žalobcovia nenamietali žiadnu skutočnosť uvedenú v predmetnom vyjadrení. Okresný súd mal teda preukázané, že vo výkone záložného práva sa riadne pokračovalo, keď dražobná spoločnosť kontinuálne vykonávala úkony smerujúce k vykonaniu dražby a k výkonu záložného práva hneď po uzatvorení zmluvy so žalovaným, a to od marca 2017 až po súčasnosť. V súvislosti s riadnym pokračovaním vo výkone záložného práva okresný súd poukázal na konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 18C/44/2017 ako aj na predmetné konanie, počas ktorých žalobcovia podali niekoľko návrhov na vydanie neodkladných opatrení, z ktorých niektoré boli vydané, a teda žalovaný nemohol vykonávať úkony smerujúce k výkonu záložného práva. Taktiež okresný súd uzavrel, že nemôže byť pripísané na vrub žalovaného to, že nevykonával úkony smerujúce k výkonu záložného práva, pokiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o návrhoch žalobcov na vydanie neodkladných opatrení. Zároveň v roku 2020 a 2021 nemohol žalovaný uskutočňovať úkony smerujúce k výkonu záložného práva, a to od 27.3.2020 do 31.5.2020, od 19.1.2021 do 28.2.2021, a to na základe zákona č. 62/2020 Z. z. Do úvahy je potrebné vziať i to, že cena predmetu dražby, ak ide o nehnuteľnosť musí byť určená znaleckým posudkom, ktorý nesmie byť v deň konania dražby starší ako šesť mesiacov, čo takisto sťažilo postup dražobníka pri výkone dražby, v súvislosti s čím okresný súd poukázal na vyjadrenie spoločnosti U9, a.s. (dražobníka). Na základe uvedeného okresný súd uzavrel, že k premlčaniu záložného práva nedošlo, a preto žalobu zamietol. Pre úplnosť uviedol, že má za to, že žaloba ako bola podaná žalobcami nebránila v tom, aby súd pokračoval v konaní, keďže zo žaloby bolo zrejmé, čoho sa žalobcovia domáhali, akej veci sa týka, obsahovala žalobný návrh, z ktorého z hľadiska na obsah žaloby ako aj predložené dôkazy bolo zrozumiteľné čoho sa žalobcovia domáhajú. Žalobcovia následne dňa 17.12.2021 upresnili petiu a na pojednávaní odstránili zrejmú nesprávnosť v označení zmluvných strán, ktoré uzatvorili zmluvu o zriadení záložného práva a označenie podlažia, na ktorom sa nachádza byt č. X. Uvedené upresnenie nepovažoval okresný súd za zmenu návrhu, keďže žalobcovia počas celého konania žalovali určenie neexistencie záložného práva, preto nerozhodoval o zmene petitu. Nestotožnil sa s tým, že by námietka premlčania vznesená žalobcami nebola dostatočne určitá, keď z obsahu žaloby jasne vyplýva identifikácia záložného práva ako aj zálohu. Zároveň žaloba obsahuje jasný odkaz tak na zmluvu o zriadení záložného práva ako aj úverovú zmluvu. Aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcov mal okresný súd preukázanú listami vlastníctva č. XXXX J. K. XXX, z ktorých vyplýva kto predmetné nehnuteľnosti vlastní a kto je právny nástupcom p. L. M. a G. M. (záložcov), ktorí zomreli a zmluvou o zriadení záložného práva, z ktorej vyplýva aké nehnuteľnosti boli založené, kto uzatvoril záložnú zmluvu. Čo sa týka označenia žalobkyne 2. z regob-u vyplýva, že správne označenie mena a priezviska osoby s rodným číslom, ktoré je uvedené aj na zmluve o zriadení záložného práva ako aj na úverovej zmluve je F. B. a táto má za manžela žalobcu 1., ktorý je uvedený tak na zmluve o zriadení záložného práva a úverovej zmluve ako aj na LV č. XXXX spolu s G. B.. Je teda nepochybné, že žalobkyňa 2. p. F. B. je osobou uvedenou v LV č. XXXX J. XXX ako aj osobou uvedenou v zmluve

o zriadení záložného práva a v zmluve o úvere, kde je uvedená ako G. B.. Ďalšie argumenty strán prvoinštančný súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné.

5. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal v konaní vo veci samej plný úspech priznal nárok na plnú náhradu trov konania voči žalobcom 1. až 4.

6. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b), h) Civilného sporového poriadku. Argumentovali tým, že nesúhlasia so záverom okresného súdu, ktorý nesúhlasil s ich argumentáciou, že oznámením o začatí výkonu záložného práva nemôže dôjsť k prerušeniu premlčacej doby, čím by sa neprípustne predlžovalo trvanie záložného práva, že oznámením o začatí výkonu záložného práva zo dňa 7.2.2017 došlo k prerušeniu, spočívaniu plynutia premlčacej doby k záložnému právu. Poukázali na § 151l ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že na to, aby záložný veriteľ (žalovaný) mohol začať s výkonom záložného práva, je povinný písomne oznámiť záložcovi a dlžníkom (žalobcom) začatie výkonu záložného práva a zároveň toto oznámenie zaslať príslušnému katastru, ktorý túto skutočnosť vyznačí na liste vlastníctva. Ide o oznamovaciu povinnosť záložného veriteľa, ktorú ak by si nesplnil, malo by to vplyv na samotný výkon záložného práva (t.j. absolútna neplatnosť právneho úkonu). Žalovaný oznámením o začatí výkonu záložného práva, ktoré zaslal príslušnému Okresnému úradu, katastrálny odbor si splnil len zákonnú povinnosť, aby mohol vôbec začať s výkonom záložného práva. Od tohto oznámenia v žiadnom prípade nemôže súd odvodzovať začatie výkonu záložného práva, nakoľko takýto úkon nie je uplatnením práva. Na podporu poukázali na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/337/2017, sp. zn. 23Co/196/2019. Majú za to, že oznámenie o začatí výkonu záložného práva nemá vplyv na spočívanie plynutia premlčacej doby a neprerušuje plynutie premlčacej doby, pretože k realizácií dobrovoľnej dražby sa viaže zákonná úprava, podľa ktorej žalovaný ako veriteľ podáva návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby a následne uzatvára zmluvu o vykonaní dobrovoľnej dražby. Je teda výlučne na vôli navrhovateľa dražby či a kedy uzavrie zmluvu o vykonaní konkrétnej dražby po tom, čo bol podaný návrh na vykonanie dražby. Keby sa pripustil právny názor okresného súdu, že oznámením o dobrovoľnej dražbe dôjde k prerušeniu premlčacej doby, žalovaný ako veriteľ by mohol podať konkrétny návrh na dražbu aj po viacero rokoch, čo by neprípustne predlžovalo trvanie záložného práva. Preto až samotným kolom dražby dochádza k riadnemu pokračovaniu výkonu záložného práva. Okresný súd vec nesprávne právne posúdil, ak uviedol, že uplatnením práva na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky realizáciou záložného práva zo strany žalovaného ako záložného veriteľa a to s poukazom na oznámenie o začatí výkonu záložného práva zo dňa 7.2.2017, došlo k prerušeniu, spočívaniu plynutia premlčacej doby záložného práva s poukazom na § 112 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka, resp. ani žiadne zákonné ustanovenie neobsahuje záver, že začatie výkonu záložného práva má za následok spočívanie plynutia premlčacej doby. Uplatnením práva podľa § 112 Občianskeho zákonníka sa rozumie uplatnenie práva na súde v civilnom, trestnom, priestupkovom alebo obdobnom konaní. Taktiež ani podanie návrhu na vykonanie dražby dražobníkovi nemá vplyv na prerušenie, spočívanie plynutia premlčacej doby. Dražobník je podnikateľ, ktorý organizovanie dobrovoľných dražieb vykonáva ako svoje podnikanie na základe živnostenského oprávnenia. Z toho je zrejmé, že činnosť licitátora dražobníka pri dražbe je činnosťou súkromnoprávneho charakteru (nejde o výkon verejnej moci). Dražobník nie je orgánom verejnej moci a preto návrh na vykonanie dražby podaný dražobníkovi nie je splnením hypotézy právnej normy obsiahnutej v § 112 Občianskeho zákonníka, teda nie je iným príslušným orgánom podľa tohto zákonného ustanovenia. Majú za to, že podľa § 112 Občianskeho zákonníka došlo k prerušeniu plynutia premlčacej doby záložného práva až podaním návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby dražobníkovi a súčasne nariadením dražby na predmetné nehnuteľnosti. Až podanie návrhu na vykonanie dražby a následne nariadenie konkrétnej dražby predstavuje krok k riadnej realizácii záložného práva. Žalovaný v časovom období od 12.10.2015 do 12.10.2018, t. j. počas plynutia premlčacej doby urobil nasledovné úkony: dňa 31.3.2017 oznámil žalobcom termín obhliadky. Po uplynutí premlčacej doby urobil nasledovné úkony: dňa 15.11.2019 oznámil žalobcom termín obhliadky, dňa 14.7.2021 oznámil žalobcom termín dražby na dňa 6.8.2021. Je zrejmé, že žalovaný v čase kedy záložné právo premlčané nebolo, uskutočnil len jeden jediný úkon a to oznámenie žalobcom o termíne obhliadky, ktoré nie je nariadením konkrétnej dražby a preto nemohlo dosť k spočívaniu premlčacej doby. Je nepochybné, že premlčacia doba uplynula dňa 12.10.2018, najneskôr 5.10.2019. Žalovaný len jediný raz chcel uskutočniť dražbu, t. j. dňa 6.8.2021, čo je viac ako 2 roky po premlčaní záložného práva. Žalobcovia po zistení, že sa má uskutočniť dražba, podali dňa 15.7.2021 návrh na

nariadenie neodkladného opatrenia. Okresný súd Galanta Uznesením č. k. 35Csp/113/2021-38 zo dňa 2.8.2021 nariadil neodkladné opatrenie, v dôsledku ktorého žalovaný, resp. dražobná spoločnosť upustila od vykonania dražby. Toto neodkladné opatrenie však bolo uznesením Krajského súdu Trnava, č. k. 10CoCsp/72/2021-194 zo dňa 30.11.2021 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Následne Okresný súd Galanta Uznesením č. k. 18Csp/259/2019-392 zo dňa 20.1.2022 konanie zastavil. Je zrejmé, že k spočívaniu plynutia premlčacej doby záložného práva nikdy nedošlo, nakoľko žalovaný v časovom období od 12.10.2015 do 12.10.2018 nenariadil ani raz konkrétny termín dražby. Termín dražby bol stanovený až na deň 6.8.2021, čo bolo viac ako 2 roky po premlčaní záložného práva. Okresný súd vec nesprávne právne posúdil, ak uviedol, že žalovaný pokračoval riadne vo výkone záložného práva. Poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/42/2017, nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 311/07. Napadnutý rozsudok nie je možné preskúmať, keďže rozhodnutie neobsahuje zásadné vysvetlenie všetkých podstatných dôvodov (podstatných pre rozhodnutie súdu), preto je (o. i. v súlade s R2/2016) rozhodnutie arbitrárne a nepreskúmateľné a je porušením ústavného princípu zákazu ľubovôle. Okresný súd sa v odôvodnení žiadnym spôsobom nevysporiadal s určením okamihu začatia plynutia premlčacej lehoty, kedy táto lehota uplynula. V konaní pred okresným súdom žalobcovia uviedli, že pri určení okamihu začatia plynutia premlčacej lehoty by sa malo vychádzať z § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, to znamená, že k zosplateniu úveru – k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo z dôvodu nesplnenia povinnosti splácať splátky úveru včas, a to konkrétne splátky splatnej dňa 11.10.2015. Preto premlčacia lehota začala plynúť dňa 12.10.2015 a uplynula dňa 12.10.2018. Okresný súd sa v odôvodnení rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysporiadal s okamihom prerušenia (spočívania) plynutia premlčacej lehoty, ako ani jej uplynutím. Taktiež sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s tým, čo sa považuje za riadny výkon záložného práva. Je zrejmé, že okresný súd nesprávnym postupom znemožnil, aby žalobcovia uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Je zrejmé, že žalovaný svojou nečinnosťou spôsobil premlčanie tak zabezpečenej pohľadávky, ako aj záložného práva.

7. Žalovaný odvolanie nepodal, k odvolaniu žalobcov sa nevyjadril.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech boli rozhodnutia vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), bez potreby doplnenia dokazovania, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak I. výrokom žalobu žalobcov zamietol (na určenie, že záložné právo zriadené na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0203135036 zo dňa 22.10.2009 uzavretej medzi žalobcami 1. a 2. a žalovaným a to na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti a mandátnej zmluvy uzavretej dňa 22.10.2009, zapísané v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom Šaľa, katastrálny odbor pre k. ú. C. D. E. dňa 19.11.2009 na základe rozhodnutia č. V-1562/09, predmetom ktorého je nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom Šaľa, katastrálny odbor pre k. ú. C. D. E. ako: byt č. X nachádzajúceho sa na prízemí rodinného domu bytového domu so súp. č. XXX vo vchode č. 1 v C. D. E., pričom bytový dom so súp. č. XXX je postavený na pozemku parcela reg. „C“ s parc. č. 407/28 spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach, spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve vo veľkosti 8330/21011 prislúchajúci k bytu; byt č. X nachádzajúceho sa na 1. poschodí rodinného domu bytového domu so súp. č. XXX vo vchode č. 2 v C. D. E., pričom bytový dom so súp. č. XXX je postavený na pozemku parcela reg. „C“ s parc. č. 407/28 spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach, spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve vo veľkosti 12681/21011 prislúchajúci k bytu č. X a na liste vlastníctva č. XXX vedenom Okresným úradom Šaľa, katastrálny

odbor pre k. ú. C. D. E. dňa 19.11.2009 na základe rozhodnutia č. V-1562/09, predmetom ktorého je nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. XXX vedenom Okresným úradom Šaľa, katastrálny odbor pre k. ú. C. D. E. ako: pozemok parcela registra „C“ s parc. č. 407/4 o výmere 218 m², druh pozemku záhrada a pozemku parcela registra „C“ s parc. č. 407/28 o výmere 652 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, nie je – neexistuje), výrokom II. priznal žalovanému voči žalobcom 1. až 4. nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a to s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené odvolateľmi.

10. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa (s výnimkou dňa začatia plynutia premičacej doby výkonu záložného práva) i jeho právny záver vo veci, keď vec aj v napadnutom rozsahu i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku, keď nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

11. Vzhľadom na odvolaciu argumentáciu žalobcu, odvolací súd považuje za podstatné uviesť nasledovné:

12. K odvolaciemu dôvodu uplatneným žalobcami podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku o nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

14. Ustanovenie § 137 CSP uvádza jednotlivé druhy žalôb demonštratívne. Iná súkromnoprávna žaloba, teda v § 137 neuvedená je prípustná, ale iba za predpokladu, že osobitný petit vyplýva z hmotného práva. Inými slovami, hmotné právo musí založiť oprávnenie súdu rozhodnúť tak, že výrok rozhodnutia neznie ani na splnenie povinnosti, ani na deklaratórne určenie (ne)existencie práva či právnej skutočnosti. Na identifikáciu, či ide o tzv. inú, v § 137 nepomenovanú súkromnoprávnu žalobu, je rozlišovacím kritériom žalobný návrh (petit neuvedený v § 137) a zároveň aj právny dôvod tvrdeného práva.

15. Význam ustanovenia § 137 CSP nie je len deskriptívny (vymenovanie niektorých druhov žalôb), ale predovšetkým normatívny. Jeho normatívny význam spočíva v tom, že vymedzuje podmienky prípustnosti pre niektoré druhy žalôb. Podmienkou prípustnosti žaloby na určenie, či tu právo je alebo nie je, je naliehavý právny záujem žalobcu. Prípustnosť žaloby na určenie právnej skutočnosti musí vyplývať z osobitného predpisu (najmä z hmotného práva); inak je takáto žaloba neprípustná.

16. Žaloba je procesný úkon, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva (§ 131 CSP). Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

17. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je vtedy, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Prívlastok naliehavý chápeme tak, že právny záujem má dostatočnú intenzitu. Naliehavosť sa prejaví v tom, že určovací rozsudok bude pre žalobcu podstatným spôsobom užitočný. Naopak, naliehavosť nie je daná, ak má žalobca k dispozícii iný spôsob ochrany tvrdeného práva. Z doktríny preventívneho charakteru určovacej žaloby vyplýva, že naliehavý právny záujem (v zásade) absentuje, ak má žalobca možnosť žalovať na splnenie povinnosti. Je to tak v prípadoch, keď tvrdené právo už nie je v štádiu neistoty alebo ohrozenia, ale keď už došlo k jeho porušeniu. Naliehavý právny záujem musí žalobca preukázať (ibaže právny záujem „vyplýva z osobitného predpisu“. Povinnosť žalobcu preukázať naliehavý právny záujem logicky znamená aj to, že žalobca je povinný uviesť v žalobe skutkové tvrdenia o tom, že naliehavý právny záujem je daný. Na preukázanie týchto tvrdení je povinný navrhnúť dôkazy. Podľa väčšinových názorov právnej vedy je naliehavý právny záujem na určení práva vecnou legitimitáciou žalobcu. Naliehavý právny záujem je súčasťou žalobného nároku, nejde iba o procesnú podmienku. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie o právnom záujme (či je alebo nie je daný) je meritórne. Absencia naliehavého právneho záujmu je dôvodom zamietnutia žaloby, nie je dôvodom na zastavenie konania či na odmietnutie žaloby. Uvedenú interpretáciu si osvojila právna prax (Civilný sporový poriadok, 2 vydanie, 2022, Števcík, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., str. 539 - 557).

18. Z hľadiska procesného je základným predpokladom úspešnosti žaloby o určenie skutočnosť, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je dôvodom na zamietnutie žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou v jej merite (tento nedostatok bráni zaoberať sa vecou z hľadiska opodstatnenosti uplatneného nároku). Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania (sp. zn. 5Cdo 31/2011). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) aj iná žaloba (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996).

19. Odvolací súd poukazuje v danej veci na odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/64/2020 zo dňa 30.11.2022 odsek 16 „Pokiaľ dovolatelia v dovolaní vyslovili pochybnosti, či určovací výrok v znení, že sporné nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného, ku ktorému dospeli súdy nižších inštancií v prejednávanej veci, je spôsobilým podkladom pre výmaz predmetného záložného práva z katastra nehnuteľností aj proti vôli záložného veriteľa, dovolací súd poukazuje na rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/169/2021 z 26.10.2022, v ktorom vyslovil názor, že určovací výrok v znení, že sporné nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, je spôsobilým podkladom pre výmaz predmetného záložného práva z katastra nehnuteľností aj proti vôli záložného veriteľa“.

20. Zároveň odvolací súd poukazuje na aj na odsek 33 odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/249/2021 zo dňa 28.3.2023 z ktorého vyplýva: „Z tohto rozsudku najvyššieho súdu dovolací súd poukazuje najmä na body 30. a 31. odôvodnenia tohto rozhodnutia s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje a preto tieto cituje: „30. Na uvedenom základe najvyšší súd (aplikáciou základných zásad právneho poriadku) nazeral na vec cez prizmu povolených hraníc pre sudcovskú tvorbu práva tak, že určovací výrok v znení, že sporné nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovanej, ku ktorému dospeli súdy nižších inštancií v prejednávanej veci, je spôsobilým podkladom pre výmaz predmetného záložného práva z katastra nehnuteľností aj proti vôli záložného veriteľa. V konkrétnom záložno-právnom vzťahu, pri konkurencii práv záložného veriteľa, ako nositeľa práva, ktorému patrí

pohľadávka zabezpečená zálohom na jednej strane a záložcu na strane druhej, ako nositeľa povinnosti z premlčaného záložného práva, dovolací súd uprednostnil dispozičné právo (ius disponendi) záložcu nakladať s predmetom jeho vlastníctva. Ak totiž záložné právo nie je možné realizovať, nakoľko bolo premlčané a záložca dôvodne vznesol námietku premlčania, neexistuje žiadny dôvod na to, aby bola vec v príslušnom registri zaťažená nevykonateľnou ťarchou. Sumarizujúc uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že by bolo v rozpore s princípom všeobecnej spravodlivosti, ak iba v dôsledku absencie právnej úpravy ohľadom právnych následkov premlčania výkonu záložného práva bolo znemožnené žalobkyni (záložcovi) ako vlastníčke sporných nehnuteľností realizovať v plnom rozsahu výkon dispozičných oprávnení súvisiacich s jej vlastníckym právom, garantovaných čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy, ktorá ako bdely vlastník riadne vznesla námietku premlčania záložného práva voči záložnému veriteľovi a zároveň splnila procesnú povinnosť uloženú jej právoplatným súdnym rozhodnutím. 31. Na dôvažok je potrebné uviesť na pravú mieru, že dovolateľkou sformulovaná právna otázka v istom zmysle nezodpovedá ani obsahu spisu, keďže súdy nižších inštancií právoplatne určili, že sporné nehnuteľnosti - nie sú zaťažené záložným právom, čo nie je možné z hľadiska použitých jazykových jednotiek (slov) a ich sémantiky v plnej miere stotožňovať s dovolateľkou namietaným určením - neexistencie záložného práva. Obiter dictum dovolací súd takisto poznamenáva, že aj odborná literatúra zastáva názor, že záložca má naliehavý právny záujem na tom, aby súd v sporovom konaní určil, že premlčané záložné právo nie je vykonateľné vzhľadom na dovolanie sa premlčania záložcom. Podľa nej je prijateľná interpretácia, že takýto určujúci rozsudok je podkladom na výmaz záložného práva z príslušného registra záložných práv, a to napriek tomu, že záložné právo vo svojej naturálnej podobe de iure trvá (ŠTEVČEK, M., DULAK, A., BAJÁNKOVÁ, J., FEČÍK, M., SEDLAČKO, F., TOMAŠOVIČ, M. a kol.: Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 1344). A teda, aj keď odborná komentárová spisba v obdobných prípadoch pripúšťa ako najpriliehavejší petit určenie, že premlčané záložné právo nie je vykonateľné vzhľadom na dovolanie sa premlčania záložcom, pri riešení procesnej prípustnosti žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP (ako už bolo uvedené vyššie) nemôže byť na ťarchu žalobkyne skutočnosť, že si plnila z hľadiska nariadeného neodkladného opatrenia svoju procesnú povinnosť uloženú jej právoplatným súdnym rozhodnutím v zmysle ustanovenia § 336 ods. 1 CSP (podanie žaloby s uvedením predmetu konania vo veci samej). Preto v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov dovolací súd považoval dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vo vzťahu k prvej nastolenej právnej otázke za nedôvodný.“ 33.1. Preto aj podľa názoru dovolacieho súdu v predmetnej veci ak žalobcovia predmetnou žalobou majú záujem dosiahnuť zmenu zápisu v katastri nehnuteľnosti a v prípade ak súd vyhovie žalobe, tak dôjde k zmene, ak príslušný kataster vymaže zápis záložného práva k dotknutej nehnuteľnosti, čím by sa tak odstránil stav právnej neistoty žalobcov, pričom žalobcovia nemajú inú možnosť ani inú žalobu, ktorou by sa domáhali výmazu záložného práva k nehnuteľnosti, ktorej sú vlastníckymi. Podľa názoru dovolacieho súdu bolo potrebné v predmetnej veci skúmať, či žalobcovia majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení podľa § 137 písm. c) CSP, keď ako vlastníci predmetných nehnuteľností mali záujem na tom, aby záložné právo na Liste vlastníctva vyznačené nebolo, pretože zapísané záložné právo ich môže obmedzovať pri nakladaní s predmetnými nehnuteľnosťami.“ (poukaz na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/169/2021, pozn. odvolacieho súdu).

21. V súdenom spore sa žalobcovia domáhali určenia, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, pričom prípustnosť takejto žaloby podľa § 137 písm. c) CSP vyplýva z odsekov 19 a 20. Okresný súd správne uzavrel, že na požadovanom určení je naliehavý právny záujem (odsek 35 odôvodnenia napadnutého rozsudku), a aj podľa odvolacieho súdu v danej veci niet iného právneho nástroja, ktorý by žalobcovia mohli použiť na „výmaz/zbavenie“ sa záložného práva.

22. Podľa § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

23. Záložné právo plní uhradzovaciu funkciu, ktorá nastupuje potom, čo zabezpečená pohľadávka nie je riadne a včas splnená. Výkon záložného práva si môže záložný veriteľ uplatniť v rámci postupu upraveného v ustanovení § 151j Občianskeho zákonníka, tzn., že sa môže uspokojiť spôsobom určeným v záložnej zmluve alebo predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe alebo predajom zálohu v exekúcii. Zo znenia citovaného ustanovenia vyplýva, že záložný veriteľ má právo voľby, ktorý spôsob výkonu záložného práva využije a že všetky tri spôsoby sú rovnocenné (spôsobom určeným v zmluve, predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, predajom zálohu podľa osobitných zákonov).

24. Podľa § 151l ods. 1, ods. 4 Občianskeho zákonníka, začatie výkonu záložného práva je záložný veriteľ povinný písomne oznámiť záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, a pri záložných právach registrovaných v registri záložných práv aj zaregistrovať začatie výkonu záložného práva v tomto registri, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. V písomnom oznámení o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ uvedie spôsob, akým sa uspokojí alebo sa bude domáhať uspokojenia zo zálohu. Ak je záložné právo zapísané v katastri nehnuteľností, záložný veriteľ je povinný jedno vyhotovenie oznámenia o začatí výkonu záložného práva zaslať príslušnému okresnému úradu, ktorá začatie výkonu záložného práva vyznačí v katastri nehnuteľností.

25. Podľa § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka, záložné právo zaniká a) zánikom zabezpečenej pohľadávky, b) zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje, c) ak sa záložný veriteľ vzdá záložného práva, d) uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo zriadené, e/ vrátením veci záložcovi, ak záložné právo vzniklo odovzdaním veci, f) ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania alebo ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu nadobúdateľ zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom, g) ak záložca previedol záloh a zmluva o zriadení záložného práva určuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom, h) iným spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo vyplývajúcim z osobitného predpisu, i/ ak sa vykonalo bez ohľadu na rozsah uspokojenia veriteľa.

26. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

27. Význam premlčania v občianskom práve spočíva v nastolení stavu právnej istoty v súkromnoprávných vzťahoch. Podľa právnej teórie je tiež prejavom zásady vigilantibus iura scripta sunt (práva patria bdelym, tým, čo sa o svoje práva starajú). Stanovenie premlčacích dôb je snahou zákonodarcu zabrániť príliš dlhému trvaníu práv a povinností. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého je možné odvrátiť súdnu vymáhateľnosť vznesenou námietkou. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1MCdo/8/2008 zo dňa 31.07.2009 je „účelom právnej úpravy inštitútu premlčania v občianskoprávných vzťahoch, aby oprávnený subjekt (veriteľ) pod hrozbou sankcie premlčania uplatnil (vykonal) svoje právo v stanovenej premlčacej dobe - teda včas. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať, keďže vznesením námietky premlčania zaniká nárok na autoritatívnu vynúiteľnosť uplatneného práva.“ Uplynutím zákonom stanovenej premlčacej doby zaniká, resp. sa oslabuje, nárok ako vlastnosť subjektívneho práva spočívajúca v možnosti vynúiteľnosti štátnou mocou, ak je dlžníkom namietané premlčanie. Výsledkom je, že sa právo oslabuje iba o nárok, nezaniká však ako celok, stáva sa z pohľadávky už len tzv. naturálna obligácia. Inštitút premlčania je preto snahou právne uznať taký právny stav, ktorý nebol po dobu premlčacej lehoty dotknutý.

28. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

29. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

30. Keďže žalobcovia vzniesli námietku premlčania záložného práva, ktoré bolo zriadené za účelom zabezpečenia pohľadávky zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0203135036 zo dňa 22.10.2009 záložnou zmluvou zo dňa 22.10.2009, súd prvej inštancie sa v konaní dôvodne zaoberal posúdením vznesenej námietky premlčania. Odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 1MCdo/8/2008 (R 31/2010), z ktorého záveru vyplýva, že vzniesť námietku premlčania možno aj v určovacom spore ako aj na rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 250/2011, z ktorého vyplýva právny názor týkajúci sa možnosti vzniesť námietku premlčania záložcom po uplynutí premlčacej doby zabezpečenej záložným právom.

31. Vznesením námietky premlčania a dovolaním sa premlčania záložného práva zo strany žalobcov, stráca žalovaný ako záložný veriteľ možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu, pretože jeho záložné právo je premlčané. Záložné právo po vznesení námietky premlčania (dovolaní sa premlčania) zostáva

v podobe naturálnej obligácie, jeho ďalšia existencia nemá žiaden zmysel, pretože je nerealizovateľné a možno sa úspešne domáhať určenia, že záložné právo k zálohu neexistuje, a na základe takéhoto rozhodnutia súdu je potom možné dosiahnuť výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností aj proti vôli záložného veriteľa. K takémuto záveru dospel aj Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku zo dňa 21.12.2010 vo veci sp. zn. 21Cdo/2185/2009, v ktorom uviedol, že ak sa záložca dôvodne dovolal premlčania záložného práva, je nepochybné, že záložný veriteľ sa už nemôže domôcť predaja alebo iného speňaženia zálohu a teda ani uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku zo speňaženia zálohu a že záložné právo nemôže naďalej (ani v budúcnosti) byť spôsobilým právnym prostriedkom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. Záložné právo v podobe naturálnej obligácie, ktoré je nevykonateľné z dôvodu vznesenia námietky premlčania a dovolania sa premlčania, teda nemá zmysel a nemôže slúžiť potrebám praktického života, preto je potrebné určiť, že záložné právo neexistuje, keďže je nevykonateľné.

32. Záložné právo sa premlčí vo všeobecnej premlčacej lehote, ktorá je podľa Občianskeho zákonníka trojročná, pričom lehota začína plynúť od momentu, kedy sa mohlo záložné právo vykonať po prvýkrát. Vo vzťahu k zabezpečenej pohľadávke má záložné právo akcesorickú povahu a nepremlčí sa skôr ako zabezpečená pohľadávka. Je to v dôsledku vzájomnej previazanosti právneho vzťahu založeného zmluvou záložnou a zmluvou, na základe ktorej vznikla zabezpečená pohľadávka. Premlčaniu podlieha aj záložné právo, čo vyplýva z ustanovenia § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka a premlčí sa vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka, keď uvedené už správne konštatoval aj súd prvej inštancie v odseku 34 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Odvolací súd poukazuje na to, že námietku premlčania záložného práva môže vzniesť iba záložca a po prvýkrát tak môže úspešne urobiť až v momente, keď uplynula aj premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky a nielen trojročná premlčacia doba pre premlčanie práva záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu. Premlčacia doba potom v danej veci začína plynúť od momentu, kedy sa mohlo záložné právo vykonať po prvý raz. V zmysle čl. IV zmluvy o záložnom práve (zo dňa 22.10.2009) sa zmluvné strany dohodli, že ak nebude pohľadávka veriteľa riadne a včas splácaná, je záložný veriteľ oprávnený začať výkon záložného práva, v rámci ktorého uspokojí svoju pohľadávku z výťažku predaja zálohu, a to spôsobom dohodnutým vo všeobecných obchodných podmienkach (VOP). Listom zo dňa 7.2.2017 žalovaný oznámil žalobcom začatie výkonu záložného práva podľa § 151i ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodu nesplácania úveru, ktorého doručenie žalobcom nie je sporné s poukazom na obsah žaloby žalobcov (zo dňa 20.12.2019), v ktorej túto skutočnosť potvrdili (čl. 14). S poukazom na vykonané dokazovanie súdom prvej inštancie nie je sporné ani, že Oznámenie o začatí výkonu záložného práva zo dňa 7.2.2017 bolo oznámené príslušnému katastrálnemu úradu na základe čoho došlo aj k zápisu poznámky P 29/2017 na list vlastníctva č. XXXX J. XXX, ani že v marci 2017 dražobník akceptoval návrh žalovaného na vykonanie dražby a uzavrel s ním zmluvu a začal vykonávať úkony dražobného konania (list U9, a.s. na čl. 465).

33. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

34. Občiansky zákonník § 112 upravuje spočívanie premlčacej doby, ktorého podstata spočíva v tom, že okamihom nastania právnej skutočnosti, premlčacia doba prestáva plynúť a po odpadnutí zákonnej prekážky jej plynutia pokračuje v plynutí. Inštitútom spočívania premlčacej doby sa zabezpečuje nemožnosť premlčania práva počas doby, v ktorej sa účastník právneho vzťahu svojho práva domáha na súde alebo u iného orgánu. Právnym dôvodom spočívania premlčania je uplatnenie práva veriteľom na súde alebo inom príslušnom orgáne. Zákon pre iný príslušný orgán nestanovuje žiadne podmienky. Pre zabezpečenie cieľa, ktorý inštitút spočívania má zabezpečiť, musí ísť o orgán, ktorý je kompetentný uplatnené právo zrealizovať, či už vydaním exekučného titulu, vykonaním exekúcie na základe exekučného titulu alebo speňažením zálohu na dobrovoľnej dražbe. Za iný príslušný orgán súdna prax v zhode s odbornou spisbou považuje rozhodcovský súd, priestupkový orgán v rámci priestupkového konania a za takýto orgán nepovažuje subjekt tzv. notifikačnej povinnosti (§ 102 OZ).

35. Dražobník je teda subjekt, ktorému zákon zveruje oprávnenie zrealizovať právo záložného veriteľa na výkon záložného práva, ktorým je zabezpečená pohľadávka záložného veriteľa, preto ho možno považovať za iný príslušný orgán v zmysle § 112 OZ. V nadväznosti na uvedené potom začatie

dražobného konania spôsobuje, že premlčacia doba vo vzťahu k záložnému právu neplynie (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/64/2020 – R 27/2023).

36. K aplikácii ustanovenia citovaného v odseku 33 odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu č. k. 4Cdo/41/2021 zo dňa 27.2.2023, konkrétne „bod 13. Zákonodarca v § 112 Občianskeho zákonníka konštruuje spočívanie (neplynutie) premlčacej lehoty. Vyjadruje, že počas trvania prekážky (uplatnenia práva) premlčacia doba od uplatnenia práva po dobu konania (resp. presnejšie počas stavu uplatneného práva) neplynie. Základom je tu preto téza, že veriteľ má mať zachovanú možnosť disponovať so svojim právom počas celej premlčacej doby. Ak mu leží v tejto možnosti prekážka, je jeho slobodná dispozícia s právom vylúčená. Pokiaľ by v čase takejto prekážky premlčacia doba nespočívala, dochádzalo by k zásahu do vlastníckeho práva veriteľa (inými slovami, stratil by časť svojho majetkového, vlastníckeho práva vystavením možnosti pretvorenia pohľadávky len na tzv. naturálnu obligáciu). Nezostal by chránený predmet vlastníckeho práva, majetok, chránený Ústavou SR, Listinou základných práv a slobôd a rovnako Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej ako „ESLP“) sa nechráni iba existujúci majetok, ale i „budúce právo môže byť považované za ‚majetok‘, iba pokiaľ už bolo nadobudnuté alebo pokiaľ je predmetom pohľadávky, ktorá je určitá. Ani nádej na uznanie vlastníckeho práva, ktoré dotyčná osoba nemá možnosť reálne vykonávať, nemožno považovať za ‚majetok‘ a rovnako je tomu tak v prípade podmienenej pohľadávky, ktorá zaniká splnením podmienky“ (rozhodnutie ESLP Glaser proti Českej republike zo dňa 14.2.2008, § 51). Záložné právo je právom majetkovým, premlčaniu podlieha, pričom premlčacia doba je trojročná, ktorá začína plynúť odo dňa, keď vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu. Premlčanie záložného práva sa riadi Občianskym zákonníkom aj v prípade, ak ním bola zabezpečená pohľadávka spravujúca sa Obchodným zákonníkom (zhodné závery plynú z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 250/2011 zo dňa 8.12.2011)“, „bod 16. Predaj zálohu na dobrovoľnej dražbe upravuje zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Uvedený zákon bol prijatý v rámci reformy záložného práva, cieľom ktorej bolo vytvorenie takého právneho a inštitucionálneho rámca pre záložné právo, ktorý povedie k rozšíreniu možností financovania podnikateľských aktivít, najmä v sektoroch malého a stredného podnikania. Jednou z úloh reformy záložného práva bola aj úprava vykonania záložného práva k hnutelnému a nehnuteľnému majetku dobrovoľnou dražbou, so zameraním na posilnenie hypotekárneho financovania kúpy či rekonštrukcie nehnuteľností, vrátane obnovy zastaralých bytových domov, resp. financovania podnikateľských projektov. Z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva, že, „... nová právna úprava má umožňovať právne bezproblémový výkon záložného práva, ako pre hnutelné, tak aj pre nehnuteľné veci a súčasne poskytovať aj primeranú ochranu vlastníckeho práva záložcu k draženému predmetu záložného práva. Kvôli efektívnosti komplexných zmien právnej úpravy záložného práva je potrebná nová komplexná a jednotná úprava dražby mimo výkon súdneho rozhodnutia. Nová právna úprava upravuje podmienky predaja predmetu zálohu záložným veriteľom. Úprava sa dotýka tak predaja hnutelných vecí, ako aj predaja nehnuteľností. Uspokojenie veriteľa speňaním nehnuteľnosti dražbou uskutočňovanou súdom prípadne exekútorom je pomerne zložité a časovo náročné, v celom rade prípadov je možné dosiahnuť rovnakého výsledku verejnou dražbou mimo súdneho výkonu rozhodnutia či exekúcie, ktorá môže byť pre dlžníka ekonomicky výhodnejšia.“ 16.1 Sledujúc uvedený cieľ v zmysle právnej úpravy dobrovoľnú dražbu vykonáva dražobník na návrh záložného veriteľa, v ktorom tento vyhlasuje, že má splatnú pohľadávku zabezpečenú záložným právom v určitej výške. Pre vykonanie dobrovoľnej dražby je bezvýznamné, či záložný veriteľ disponuje exekučným titulom, na rozdiel od exekúcie, kde pred jej začatím musí prebehnúť základné súdne, prípadne iné konanie a oprávnený musí disponovať exekučným titulom. 16.2 Dovolací súd uvádza, že podľa § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách navrhovateľ dražby vyhlasuje, že je záložným veriteľom s tým, že jeho záložné právo viazne na nehnuteľnostiach, ktorých vlastníkom je záložca s tým, že nehnuteľnosti je možné dražiť. Dôvodom, pre ktorý navrhovateľ dražby podáva dražobníkovi tento návrh na vykonanie dražby je uspokojenie splatnej pohľadávky navrhovateľa dražby, ktorá je zabezpečená zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, predajom nehnuteľnosti (predmetu dražby) na dražbe organizovanej dražobníkom. Dražobník je orgánom verejnej moci a preto návrh na vykonanie dražby podaný dražobníkovi je splnením hypotézy právnej normy obsiahnutej v § 112 Občianskeho zákonníka a teda je príslušným orgánom podľa toho ustanovenia“, „bod 17 V danom prípade ide o posúdenie, či premlčacia doba spočíva v dôsledku začatia výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby a či je dražobník iným príslušným orgánom v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd (vzhľadom na čas vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu a podaného dovolania), v súvislosti s možnými úvahami o existencii tzv. ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 71/2018)

pripomína, že obdobnou otázkou sa dovolací súd zaoberal v rozhodnutí (až) z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/64/2020, na ktoré v okolnostiach posudzovanej veci v celosti tiež poukazuje. „Dražobník je teda subjekt, ktorému zákon zveruje oprávnenie zrealizovať právo záložného veriteľa na výkon záložného práva, ktorým je zabezpečená pohľadávka záložného veriteľa, preto ho možno považovať za iný príslušný orgán v zmysle § 112 OZ. V nadväznosti na uvedené potom začatie dražobného konania spôsobuje, že premlčacia doba vo vzťahu k záložnému právu neplynie....“.

37. Podľa názoru súdu prvej inštancie tým, že došlo k uplatneniu práva na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky realizáciou záložného práva zo strany žalovaného ako záložného veriteľa, a to s poukazom na oznámenie o začatí výkonu záložného práva zo dňa 7.2.2017, došlo k prerušeniu (spočívaniu) plynutia premlčacej doby výkonu záložného práva v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka. S uvedeným záverom sa odvolací súd stotožnil a to s poukazom na uvedené v odseku 35, keď žalovaného ako dražobníka možno považovať za iný príslušný orgán v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na uvedené začatie dražobného konania spôsobuje, že premlčacia doba vo vzťahu k záložnému právu neplynie (spočíva). Záložné práva v predmetnej veci nie je premlčané, nakoľko splatnosť celého úveru nastala dňa 4.10.2016, keď žalovaný vyhlásil splatnosť úveru jednorázovo. Premlčaniu podlieha záložné právo v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť odo dňa, keď vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu t.j. najskôr dňom 5.10.2016, preto podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný mohol uplatniť svoje právo uspokojiť sa zo zálohu prvýkrát dňa 5.10.2016 (na rozdiel od záveru okresného súdu) a premlčacia doba uplynula dňa 5.10.2019, pričom dražobné konanie začalo jednoznačne v marci 2017, keď žalovaný nesporne uskutočnil úkony smerujúce k výkonu záložného práva riadne a včas, pričom žalobcom bolo nesporne doručené oznámenie o začatí výkonu záložného práva zo dňa 7.2.2017, a následne v marci 2017 s dražobníkom uzavrel zmluvu o výkone dražby. Teda uplatnením práva sa podľa § 112 Občianskeho zákonníka plynutie premlčacej doby prerušilo (teda premlčacia doba neplynula). S ohľadom na uvedené námietka žalobcov o nesprávnom právnom posúdení prvoinštančným súdom aplikáciou § 112 Občianskeho zákonníka nemôže obstáť a odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou, že podanie návrhu na vykonanie dražby dražobníkovi nemá vplyv na prerušenie, spočívanie plynutia premlčacej doby.

38. Žalobcovia namietali aj, že okresný súd sa v odôvodnení žiadnym spôsobom nevysporiadal s určením okamihu začatia plynutia premlčacej lehoty, kedy táto lehota uplynula, keď v konaní žalobcovia uviedli, že pri určení okamihu začatia plynutia premlčacej lehoty by sa malo vychádzať z § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, to znamená, že k zosplateniu úveru – k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo z dôvodu nesplnenia povinnosti splácať splátky úveru včas, a to konkrétne splátky splatnej dňa 11.10.2015. Preto premlčacia lehota začala plynúť dňa 12.10.2015 a uplynula dňa 12.10.2018. Uvedenú námietku uviedol aj okresný súd v odseku 2.5 odôvodnenia napadnutého rozsudku a vysporiadal sa s ňou v odseku 39 odôvodnenia napadnutého rozsudku tak, že k premlčaniu nemohlo dôjsť ani vtedy ako by premlčacia doba začala plynúť dňa 11.10.2015, keďže žalovaný začal s výkonom záložného práva preukázateľne v roku 2017, s čím sa odvolací súd stotožnil, avšak na rozdiel od okresného súdu má za to, že premlčacia doba by začala plynúť 12.10.2015 (uplynula by dňa 12.10.2018), avšak výkon záložného práva začal pred uplynutím premlčacej doby zabezpečenej pohľadávky.

39. Žalobcovia ďalej namietali, že okresný súd sa v odôvodnení rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysporiadal s okamihom prerušenia (spočívania) plynutia premlčacej lehoty, ako ani jej uplynutím.

40. Iba ak uplatní veriteľ právo na príslušnom orgáne v čase stanovenom právnym predpisom (v premlčacej dobe) dlžník nemôže úspešne voči nemu namietat premlčanie práva. V dôsledku uplatnenia práv premlčacia doba neplynie, a to po celú dobu, po ktorú konanie trvá. Po celú dobu trvania konania sa premlčanie neskončí za predpokladu, že veriteľ v začatom konaní riadne pokračuje (§ 112 Občianskeho zákonníka). Občiansky zákonník v ustanovení § 112 Občianskeho zákonníka upravuje zastavenie (spočívanie) premlčania iba v tom prípade, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje. Za uplatnenie práva, ktorého cieľom je zachovanie premlčacej doby, je treba považovať len taký úkon oprávneného, ktorý smeruje k tomu, aby bolo rozhodnuté o existencii daného práva. V konaní riadne pokračuje účastník vtedy, ak nebráni svojimi procesnými úkonmi jeho náležitému priebehu tak, aby toto konanie mohlo skončiť meritórnym rozhodnutím. Platí, že premlčacia doba spočíva po celú dobu súdneho alebo obdobného konania za predpokladu, že oprávnený v začatom súdnom alebo inom konaní riadne pokračuje. Riadne pokračuje

v konaní ten, „kto nebráni svojimi procesnými úkonmi jeho náležitému priebehu tak, aby toto konanie mohlo skončiť meritórnym rozhodnutím" (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej socialistickej republiky sp. zn. Cpj 35/78 zo dňa 24.10.1979, R 22/1979).

41. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku (odsek 42 a 43) vyplýva, že okresný súd uzavrel, že žalovaný riadne vo výkone záložného práva pokračoval a to s poukazom na vyjadrenie dražobníka zo dňa 29.4.2022 (spoločnosť U9, a.s.) na čl. 465, ktorý uvádzal kontinuálne úkony dražobného konania po uzavretí zmluvy o výkone dražby so žalovaným od marca 2017 až po súčasnosť, pričom tiež uviedol aj rozhodnutia súdov, ktoré mu neumožnili vykonávať úkony smerujúce k výkonu záložného práva, čím mal preukázané riadne pokračovanie vo výkone záložného práva, keď ani žalobcovia nenamietali žiadnu skutočnosť z vyjadrenia dražobníka. Dražobník od marca 2017 do 15.5.2017 vykonával dražobné úkony, následne s poukazom na konanie vedené na okresnom súde sp. zn. 18C/44/2017, na ktoré poukázal aj okresný súd v odseku 43 odôvodnenia napadnutého rozsudku, nevykonával dražobné úkony, keď uznesením okresného súdu č. k.18C/44/2017-46 zo dňa 15.5.2017 bolo nariadené neodkladné opatrenie (ktorým sa žalovanému a dražobníkovi uložila povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva a žalobcom povinnosť podať žalobu vo veci samej). Proti uvedenému uzneseniu bolo podané odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 26Co/19/2017-88 z 11.9.2017 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Následne okresný súd rozhodol po doplnení návrhu a rozšírení petitu návrhu (zo dňa 5.3.2018) uznesením č. k. 18C/44/2017-224 zo dňa 23.4.2018, ktorým návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 20.4.2017 (spolu s doplnením návrhu a rozšírením petitu zo dňa 5.3.2018) zamietol. Proti druhému uvedenému uzneseniu okresného súdu o neodkladnom opatrení bolo podané odvolanie, ktoré Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 26Co/13/2019-304 zo dňa 19.2.2019 odmietol (nadobudlo právoplatnosť dňa 13.5.2019). Následne dražobník pokračoval v dražobných úkonoch, keď dňa 8.11.2019 zaslal výzvu na umožnenie vykonania ohodnotenia nehnuteľnosti na deň 29.11.2019, avšak neúspešne, obhliadka sa uskutočnila dňa 9.12.2019, bol vyhotovený znalecký posudok č. 4/2020, ktorý bol zaslaný záložcom. Okresný súd ďalej správne poukázal na to, že v súvislosti so zákonom č. 62/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a justícií a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (§ 6, § 7) žalovaný nemohol uskutočniť úkony smerujúce k výkonu záložného práva od 27.3.2020 do 31.5.2020, od 19.1.2021 do 28.2.2021. Dňa 6.7.2020 zaslal dražobník záložcom výzvu na umožnenie ohodnotenia nehnuteľnosti s termínom znaleckej obhliadky stanovenej na deň 28.7.2020, keďže znalecký posudok č. 4/2020 bol už starší ako 6 mesiacov. Následne bol vyhotovený znalecký posudok č. 95/2020, ktorý bol zaslaný záložcom, voči ktorému podala F. B. dňa 23.11.2020 námietky, preto dražobník zaslal dňa 25.11.2020 záložcom výzvu na umožnenie ohodnotenia nehnuteľnosti s termínom znaleckej obhliadky 17.12.2020, ktorá sa neuskutočnila z dôvodu, že F. B. listom zo dňa 9.12.2020, že nesúhlasí s ohliadkou a následne listom zo dňa 14.12.2020, že je v karanténe. Preto dražobník dňa 15.12.2020 zaslal záložcom výzvu na umožnenie ohodnotenia nehnuteľnosti s termínom znaleckej obhliadky 11.1.2021, ktorá sa neuskutočnila z dôvodu nesprístupnenia nehnuteľnosti záložcami. Doobhliadka nehnuteľnosti bola dňa 1.2.2021 a následne bol vyhotovený znalecký posudok č. 30/2021 zo dňa 9.2.2021, ktorý bol zaslaný záložcom dňa 21.5.2021. Dňa 1.7.2021 bolo podpísané oznámenie o dobrovoľnej dražbe s termínom 6.8.2021. Dňa 3.8.2021 bolo od dražby upustené, keďže okresný súd uznesením č. k. 35Csp/113/2021-38 zo dňa 2.8.2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým bola žalovanému a dražobníkovi uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 18Csp/259/2019. Na odvolanie bolo uvedené uznesenie súdu prvej inštancie Krajským súdom v Trnave uznesením č. k. 10CoCsp/72/2021-194 zo dňa 3.12.2021 zrušené a vrátené na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré bolo dražobníkovi doručené dňa 12.1.2022. Konanie sp. zn. 18Csp/259/2019 o návrhu žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia bolo uznesením okresného súdu č. k. 18Csp/259/2019-392 zo dňa 20.1.2022 (právoplatne) zastavené. Dňa 14.1.2022 zaslal dražobník záložcom výzvu na umožnenie ohodnotenia nehnuteľnosti s termínom znaleckej obhliadky 10.2.2022, na základe ktorej bol vyhotovený znalecký posudok č. 25/2022, ktorý bol zaslaný záložcom a dňa 16.3.2022 doručila F. B. námietky so žiadosťou o vyhotovenie nového znaleckého posudku iným znalcom. Dňa 16.3.2022 zaslal dražobník záložcom výzvu na umožnenie ohodnotenia nehnuteľnosti s termínom znaleckej obhliadky 8.4.2022, ktorá sa zrealizovala a následne bol vyhotovený kontrolný znalecký posudok zaslaný záložcom. S ohľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom okresného súdu, že žalovaný (prostredníctvom dražobníka) riadne pokračoval (od marca 2017) vo výkone záložného práva, pričom obdobie, počas ktorého existovali dôvody, pre ktoré neboli úkony smerujúce k výkonu záložného práva, a to právoplatné rozhodovanie o návrhoch žalobcov na nariadenie

neodkladných opatrení, prekážky v zmysle zákona č. 62/2020 Z. z. ako aj skutočnosť, že znalecký posudok na cenu predmetnej nehnuteľnosti nesmel byť v deň konania dražby starší ako šesť mesiacov (§ 12 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov) nemôžu byť v neprospech žalovaného. A teda námietka žalobcov označená v odseku 39 nie je dôvodná. Pričom z odsekov 42 a 43 odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva záver o tom, čo okresný súd považuje za riadny výkon záložného práva a teda ani námietka žalobcov, že okresný súd uvedené neodôvodnil, neobstojí.

42. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

43. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

44. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

45. Po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozhodnutím odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil rozsudok vo vzťahu k výrokom I. (II.), primerane, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil a ako vec právne posúdil, čím splnil zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Okresný súd sa v rozsahu postačujúcom pre správne rozhodnutie vo veci samej vysporiadal s námietkami žalobcov a ich právnu argumentáciu. Podľa odvolacieho súdu v danom prípade neobstojí ani námietka žalobcov, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný s ohľadom na už vyššie uvedené. Zo strany súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, k absencii riadneho odôvodnenia rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami (§ 220 ods. 2 CSP) vo vzťahu k odôvodneniu zamietnutiu žaloby (I. výrok). Zároveň podľa odvolacieho súdu teda nedošlo ani k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď rozhodnutie okresný súd fakticky v relevantných záveroch riadne právne aj vecne odôvodnil na strane 14 až 18. S ohľadom na uvedené v odseku 41 odvolací súd v súvislosti s námietkou žalobcov týkajúcou sa odôvodnenia riadneho pokračovania vo výkone záložného práva postupoval v zmysle § 387 ods. 3 CSP a odôvodnenie, k uvedenému doplnil.

46. S poukazom na uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie rozsudkom I. výrokom žalobu zamietol a II. výrokom priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania (nenapadnutého osobitnou odvolacou argumentáciou) rozhodol vecne správne, preto odvolací súd po vysporiadaní sa s odvolacou argumentáciou odvolateľov (žalobcov), s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok

v uvedených výrokoch (I. a II.), potvrdil. Odvolací súd dodáva, že odvolacie námietky žalobcov podľa § 365 ods. 1 písm. b), h) CSP neboli dôvodné.

47. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

48. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

49. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

50. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

51. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní nečinný, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčíslil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

52. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyšiac podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli.

53. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia CSP alebo iného zákona (analogia legis alebo juris). Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov žalovanej rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodnutie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

54. Na základe uvedeného odvolací súd žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom nepriznal.

55. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcov odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

56. Na záver odvolací súd dodáva, že skutočnosť, že súd nerozhodol podľa predstáv a očakávaní sporovej strany, nemožno považovať za porušenie či nerešpektovanie jej práv. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/218/2010, podľa ktorého obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné

konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súde preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

57. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).